

תת"ע 49844/05 - מוחמד מסעוד נגד מ.י. ענף תנועה ת"א

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 49844-05 מ.י. ענף תנועה ת"א נ' מסעוד
בפני כב' השופט אהרן האוזרמן
המבקש מוחמד מסעוד
ע"י ב"כ עוה"ד חאלד מחאג'נה
נגד
המשיבה [פורמאלית] מ.י. ענף תנועה ת"א

החלטה

בפני בקשה לחישוב פסילה, המוגשת היום ומופנית כנגד גזר דין שניתן בתיק זה ע"י כב' הש' (בדימוס) איזקסון. גזר הדין ניתן לפני כמעט 9 שנים, ככל הנראה ביום 18.12.05. כתב האישום וגזר הדין בוערו ואינם מופיעים במחשב בית המשפט. על פי האמור בבקשה, נפסל המבקש במסגרת גזר הדין למשך שנתיים.

למרות האמור בגזר הדין, לא הפקיד המבקש את רישונו או כל תצהיר פקיעת רישיון במזכירות בית המשפט בתיק זה, מאז גזר הדין ועד להגשת הבקשה.

המבקש עותר כי הפסילה תחושב מיום מתן גזר הדין וטעמו בכך שלדבריו, כפי שכתב בבקשה שהגיש היום לביהמ"ש, המאומתת בתצהיר, לא היה ברשותו לטענתו רישיון נהיגה, שכן רישונו פקע ולא חודש ע"י משרד הרישוי. מכאן לטענתו לא היה לו רישיון להפקיד.

המבקש עותר בנוסף כי אתחשב בנסיבותיו האישיות והכלכליות, היותו מפרנס עיקרי לדבריו למשפחתו, והפגיעה בפרנסתו בחרותו בניידותו ובזכות הניידות, (כלשונו כמופיע בבקשה).

סעיף 42 לפקודת התעבורה קובע כדלקמן:

"(א) פסילה שהטיל בית משפט מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לפי פקודה זו תחל ביום מתן גזר הדין, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ב)

**(ג) בחישוב תקופת הפסילה לא יבואו במניין:
(1) התקופה שחלפה עד מסירת הרישיון לרשות שנקבעה על**

עמוד 1

**כך בתקנות ובדרך שנקבעה.
(2) תקופה שבה נשא בעל הרשיון עונש מאסר על העבירה
שבגללה נפסל כאמור".**

תקנה 556 לתקנות התעבורה משלימה את סעיף 42(ג) לפקודה, ומפרטת מהי החובה החלה על נאשם שרישיונו נפסל. התקנה קובעת, כי על נאשם כזה להמציא "את רישיון הנהיגה שלו לאותו בית המשפט שהורה על פסילתו מיד לאחר שהודע לו על הפסילה".

כבר נפסק לא אחת, כי יש ליצור הבחנה בין התוקף הנורמטיבי של הפסילה, לבין חישוב תקופת הפסילה ותחילת מועד מניינה של הפסילה, כפי שנקבעה על ידי בית המשפט. הפסילה נכנסת לתוקף מיד ואילו חישוב תקופת הפסילה מתחיל רק מיום בו הופקד רישיון הנהיגה בתיק בית המשפט בו ניתן גזר הדין (רע"פ 9237/99 רונן מאיר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו])

הרציונאל שביסוד הדברים, טעם רב בצדו, קרי: אי יצירת תלות בין איסור הנהיגה מכוח צו הפסילה לבין חישובה. לא מתקבל על הדעת שנאשם שנפסל יקבע מתי תחל פסילתו, ברצותו יפקיד את הרישיון ורק אז תחל הפסילה, וברצותו יאריך לעצמו את המועד בה מתחילה תקופת פסילתו.

עם זאת, קבע המחוקק בסעיף 42(ג) לפקודת התעבורה (ברשימה סגורה), שני אירועים אשר בהתקיימם, לא תבוא התקופה שבה התקיימו, במניין ימי הפסילה. מדובר בשני אירועים: האחד, מצב בו טרם נמסר רישיון הנהיגה לרשות הפוסלת. השני, מצב בו הנהג מרצה עונש מאסר בפועל.

באשר לסייג הראשון, כל עוד לא מסר הנהג את הרישיון והוא מחזיק בו, קיים חשש שהוא עושה בו שימוש חרף צו הפסילה. לכן, הסנקציה הקבועה בחוק היא הותרת מלוא תקופת הפסילה בעינה, חרף חלוף הזמן, ואי ריצוייה, עד אשר הנאשם יפקיד את רישיונו בידי הרשות הפוסלת.

באשר לסייג השני, מקום בו הנאשם מרצה עונש מאסר בפועל, הפסילה אינה באה לכדי ריצוי, שכן הנאשם ממילא אינו נוהג, ומכאן מצוות המחוקק לפיה תקופת הפסילה לא תימנה בתקופת המאסר.

בדנ"פ 1423/11 מאיר כהן נ' מ"י, [פורסם בנבו] (6.3.11), קבע בית המשפט כי החובה המוטלת על מי שנגזר עליו עונש פסילה להפקיד את רישיונו בבית המשפט, שהורה על פסילתו, היא חובה שאינה מתבטלת אך בשל העובדה שהפקיד את הרישיון קודם לכן בבית משפט אחר ובהליך אחר והיא ממשיכה ללוות אותו ולחול עליו גם בכל הנוגע לפסילה הנוספת. אציין כי בקשה לקיום דיון נוסף בהלכה זו נדחתה.

בפס"ד כהן ובפסקי דין אחרים, נקרא המחוקק ומחוקק המשנה להשלים את החסר ולהבהיר באלו מצבים נדרש מי שכבר נפסל מלהחזיק רישיון נהיגה להמציא על כך תצהיר חלף רישיון, שכן מלשון התקנות לא היה ברור מה הדין כאשר

למשל הרישיון כבר הופקד בידי המשטרה או בידי בית המשפט, במסגרת פסילה אחרת. ואכן, בתאריך 30.3.11 תוקנה תקנה 557 לתקנות התעבורה והוסף לה בין היתר סעיף ה' הקובע כך: "**המציא בעל הרישיון את הרישיון לרשות לפי חלק זה, וחלה עליו, בשל פסילה אחרת, חובה להמציאו פעם נוספת לרשות לפי חלק זה, ימציא לה אישור על ההמצאה הקודמת, שנתנה לו הרשות שלה המציא את הרישיון, ומירוץ תקופת הפסילה הנוספת לא יתחיל לפני שהמציא את האישור כאמור**".

תיקון זה מבהיר את החשיבות שהעניק מחוקק המשנה לעמידה בחובת הפקדה בידי הרשות הרלוונטית **בכל תיק ותיק** בו נגזרת פסילה על בעל רישיון.

וראה לעניין זה הדברים הבאים מתוך פרוטוקול ועדת הכלכלה של הכנסת שדנה בתקנה 557 (ה):

"השאלה הייתה האם הוא צריך בכלל לעשות משהו ואולי מבחינת מדיניות רצויה הוא לא צריך לעשות דבר. השופט לוי אומר: נכון ולשוב לדרוש מנאשם כזה שישוב וימלא אחר הוראות ההפקדה הקבועות בתקנה 557 בכל פעם שישורשע מחדש. שיבצע תהליך שבו הוא מקבל על עצמו את הפסילה, שהוא מודע לפסילה והוא מתחיל לרצות אותה. אין להתחיל לרצות עונש במחדל, באי עשייה. אדם צריך כשהוא מבצע עונש, הוא משלם קנס, הוא מתייצב למעצר, הוא מתייצב לעבודות שירות, שיפקיד, שיעשה משהו פוזיטיבי שבו הוא אומר שהוא מתחיל לרצות עונש. לכן אנחנו מבקשים שבמצב בו הרישיון מופקד, הוא יפקיד את אישור ההפקדה. לא שיוציא את הרישיון, אני לא רוצה שיקבל בחזרה את הרישיון כי נוח לי המצב אבל שיפקיד את אישור ההפקדה ובזה אני יודעת שהוא אישר את הפסילה"

(פרוטוקול ישיבה מס' 469 של ועדת הכלכלה, הכנסת ה-18 (27.2.2011), <http://oknesset.org/committee/meeting/3913>).

זאת ועוד, בית המשפט הביע עמדתו לא פעם כי במקרים של פסילת רישיון נהיגה, יש להקפיד הקפדה יתרה על קיומן של הוראות פקודת התעבורה והתקנות לפיה. דרישת ההפקדה או תחליפה איננה בעלת אופי טכני בלבד וטמונות בה מספר תכליות: תכלית חינוכית-פסיכולוגית להפנמת האיסור החל על נהיגה בתקופת הפסילה; תכלית אדמיניסטרטיבית שתאפשר למערכת לדווח לרשות הרישוי על הפסילה באופן תקין; ומניעת מצב של שימוש ברישיון לאחר שנפסל, שכן בכך קיימת מניעה פיזית מלהשתמש ברישיון.

ובבש"פ 2199/03 רונן מאיר נ' מ"י, [פורסם בנבו] (8.4.03) נאמר כך:

" תכליתו של ההסדר הנוגע לחובת הפקדת רישיון בבית המשפט כתנאי לתחילת מירוץ תקופת הפסילה נהירה על פניה. חובת ההפקדה של רישיון שנפסל ממחישה לבעל הרישיון את עובדת כניסתה לתוקף של הפסילה ואת משמעותה המלאה והמוחשית של פסילה זו. שוב אין בידו תעודת רישיון ואין ברשותו מסמך המתיר לו לנהוג. להעדר תעודת הרישיון ברשות הנאשם ישנה משמעות חינוכית ופסיכולוגית העשויה לתרום להפנמת איסור הנהיגה עד לריצוי מלוא תקופת הפסילה. רציונל זה ישים הן לגבי רישיון תקף והן לגבי רישיון שתוקפו פקע. שנית, הפקדת רישיון כאמור מקטינה את החשש מפני עשיית שימוש לרעה בתעודת הרישיון בעת פסילה. לגבי רישיון תקף היא

מקטינה חשש כי הנהג יציג אותו בפני גורם מוסמך בלא שזה ידע על דבר הפסילה. לגבי רשיון שאינו תקף, היא מקטינה חשש מפני אפשרות זיוף ומצג שווא. רציונל זה העומד ברקע הסדר ההפקדה אינו חל מקום שהרשיון אבד, ולכך נמצא הסדר חלופי המשרת את המטרה הראשונה של ההפקדה בדמות הצהרה על האובדן...

עוד בהקשר זה ראה ברע"פ 4446/04, 5217/05, 5218/05 **ביטון ואח' נ' מ"י** [פורסם בנבו] (6.10.05).

ולענייננו: המבקש נשפט בבימ"ש זה לפני כמעט - 9 שנים. התיק כולו ואף גזר הדין בווער. על פי רישום ב"נתוני התיק" כפי שמופיע במחשב ביהמ"ש הודעה על גזר הדין נשלחה למבקש ביום גזר הדין ככל הנראה ביום 18.12.05.

המבקש לא פרט בבקשה ובתצהיר שהגיש מהם הנסיבות בהן "נודע" לו על גזר הדין וכן מתי נודע לו. כמו כן, לבקשה צורף תצהיר "לאקוני" שאין בו דבר עובדתי, או כל טענה מבוססת באשר לנסיבות התנהגותו של המבקש, לא לעניין אי התייצבותו בבית המשפט במועד גזר הדין, לא לעניין הנסיבות בהן "נודע" לו על גזר הדין ועל הפסילה, וכן לא מצאתי כל הסבר שנותן המבקש לשיהוי הרב בו נקט מאז גזר הדין ועד להגשת הבקשה.

בנסיבות כמתואר היה על המבקש להפקיד את רישונו על מנת שתחל מניין תקופת הפסילה שביהמ"ש הטיל עליו.

הכלל הקבוע בחוק הוא כי חישוב עונש פסילת רישיון נהיגה יחל מיום הפקדת רישיון או תצהיר חלופי (במקרה והנאשם מצהיר כי אין בידו רישיון תקף) - במזכירות ביהמ"ש.

סיכומו של דבר, לאחר עיון בבקשה ובנימוקיה, אני בדעה כי אין לו למבקש להלין אלא על עצמו. אינני מקבל את טענתו כי לא ידע על חובתו להפקיד רישונו או כי לא הוסבר לו הדבר או כי סבר כי הפסילה נמנית מיום גזר הדין. נוכח העדר גירסה מניחה את הדעת להתנהלותו אני מוצא כי במידה רבה נהג המבקש בדרך של עצימת עיניים כלפי כתב האישום החמור שהוגש נגדו ובהמשך אף כלפי גזר הדין. אני מוצא בכך כי אין לו למבקש בנסיבות אלו להלין אלא על עצמו. ועוד מצאתי כי נוכח הצטברות הנסיבות כמפורט, לא נגרם למבקש כל עיוות דין.

לא למותר לציין בנוסף כי ככל שניתן לדעת, על פי הבקשה שהוגשה, המבקש קיבל שוברי תשלום ממזכירות ביהמ"ש, יחד עם ההודעה שקיבל על גזר הדין, ושילם את הקנס שהוטל עליו בגזר הדין. במקרה זה היה על המבקש לבדוק ולוודא במזכירות ביהמ"ש כיצד עליו למלא אחר חלקו הנוסף של גזר הדין המורה על פסילת רישיון הנהיגה.

בנסיבות כאמור ולאור הנימוקים כמפורט, הבקשה לחישוב הפסילה מיום גזר הדין נדחית.

מאחר ולבקשה זו צורף תצהיר ובנסיבות כאמור, אני רואה בתצהיר זה תחליף להפקדת הרישיון ומורה למזכירות להנפיק למבקש אישור על הפקדת הרישיון מיום הגשת הבקשה במזכירות ביהמ"ש, היינו מיום 25.03.14.

מזכירות תנפיק אישור הפקדת רישיון מיום 25.03.14 ותעביר אישור יחד עם החלטה זו למבקש.

לא למותר לציין כי הפסילה תחושב במצטבר לכל פסילה אחרת.

ניתנה היום, כ"ח אדר ב תשע"ד, 30 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.